

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/72/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118209699
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec Eren
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1118209699.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a členov senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobcu: X. H., S.. XX. XX. XXXX, M. M. Y.. Č.. XX, M., zastúpený advokátom: JUDr. Branislav Drgoňa, Jesenského ul. č. 2, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, IČO: 00 166 073, Račianska ul. č. 71, Bratislava, o zaplatenie istiny 26. 388, 08 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15. júla 2022, č. k. 21C/32/2018 - 216, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých vyhovujúcich výrokoch **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi proti žalovanému **p r i z n á v a n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4. 264, 09 titulom náhrady škody s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 4. 264, 09 od 09. 04. 2018 do zaplatenia, titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5. 100 eur, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti žalobu zamietol, konanie v časti uplatneného nároku na náhradu škody vo výške 195, 37 zastavil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov súdneho konania v rozsahu 83, 88 % s tým, že o ich výške rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. a), c), § 3 ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 8 ods. 5 písm. b), § 8 ods. 6 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov účinného v čase podania žaloby a vecne zamietnutie žaloby vo zvyšku nesplnením všetkých predpokladov na priznanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu o vznesení obvinenia (absencia podania sťažnosti). Poukázal na to, že žalobca sa od žalovaného domáhal náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla vydaním rozhodnutí - uznesenia OR PZ Bratislava II, OO PZ Vrakuňa, ČVS: ORP-465/VK-B2-2016 zo dňa 29. 03. 2016, ktorým bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre úmyselný prečin nebezpečné vyhrážanie a uznesenia Okresného súdu Bratislava II zo dňa 01. 04. 2016, sp. zn. 0Tp/1627/16, o vzatí žalobcu do väzby s tým, že v konaní nebolo sporné, že žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal opravný prostriedok, mal však za to, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa, za ktorý považoval skutočnosť, že v čase výsluchu dňa 29. 03. 2016, ktorý predchádzal rozhodnutiu o vznesení obvinenia, nebol zastúpený obhajcom, keďže mu bol ustanovený dňa 01. 04. 2016 a žalobca neporozumel pojmu „sťažnosť“, nakoľko sa domnieval, že ide o námietky voči správaniu povereného

príslušníka PZ v rámci vykonaného vylučenia. Skonštatoval, že žalobca, tak ako vyplýva z uznesenia o vznesení obvinenia, bol riadne poučený o možnosti podať v časti týkajúcej sa vznesenia obvinenia sťažnosť proti uzneseniu v lehote troch dní od jeho oznámenia, pričom neznalosť práva nie je možné považovať za okolnosť hodnú osobitného zreteľa, nakoľko z právneho hľadiska ide o zásadu, ktorá znamená, že neznalosť zákona nikoho neospravedlňuje a nevyvíňa z právnej zodpovednosti za jeho porušenie, pričom ide o právnu fikciu, že každý je oboznámený s platnými a účinnými právnymi predpismi a tým si je vedomý svojich práv a povinností. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody, ktorá mala žalobcovi vzniknúť nezákonným rozhodnutím - uznesením o vzatí do väzby, súd prvej inštancie uviedol, že nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nie je podmienený povinnosťou podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok (R 36/2020), avšak skonštatoval, že žalobca sa neúspešne domáhal zrušenia uznesenia o vzatí do väzby sťažnosťou, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 03. 05. 2016, č. k. 0Tp/1627/2016 - 17 tak, že dôvody preventívnej väzby sú dané. Poukázal na to, že žalobca bol z väzby prepustený až na základe uznesenia zo dňa 16. 09. 2016, čiže po 170 dňoch trvania väzby, pričom Okresný súd Bratislava II toho istého dňa rozhodol Trestným rozkazom, č. k. 5T/152/2016 - 213, a žalobcu uznal vinným pre úmyselný prečin nebezpečného vyhrážania, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok; výkon trestu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky, keď žalobca proti trestnému rozkazu podal dňa 21. 09. 2016 odpor a dňa 09. 03. 2017 Okresný súd Bratislava II rozhodol rozsudkom, ktorým obžalovaného spod obžaloby oslobodil, keďže nebolo preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Poukázal na to, že žalobca a prokurátor sa vzdali práva podať odvolanie s tým, že z uvedeného možno konštatovať existenciu nezákonného rozhodnutia (uznesenia o vzatí do väzby) pre jeho neskoršie právoplatné zrušenie oslobodzujúcim rozsudkom. K argumentácii žalovaného, že žalobcovi nárok na náhradu škody nie je možné priznať, nakoľko si väzbu mal spôsobiť svojím konaním sám, poukázal súd prvej inštancie na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. 09. 2009, sp. zn. 1Cdo/64/2008, uznesenie zo dňa 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/243/2019, rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 399/2016 a uznesenie zo dňa 03. októbra 2012, sp. zn. I. ÚS 444/2012 s tým, že vychádzajúc z obsahu pripojeného vyšetrovacieho a trestného spisu dospel k názoru, že žalobca nedal žiadny dôvod na to, aby jeho trestné stíhanie muselo byť nevyhnutne spojené s obmedzením osobnej slobody formou väzby, nakoľko bol od počiatku súčinný, na predvolanie k vylučeniu sa dobrovoľne dostavil, počas vylučenia uviedol, že oznamovateľkou uvádzané dôvody sa nezakladajú na pravde, že ide o určitú snahu bývalej manželky znemožniť mu styk s maloletým, pričom poukázal na jej prchkú povahu a pripustil, že medzi nimi vznikajú, tak isto, ako aj v iných partnerských vzťahoch, bežné hádky. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia zároveň poukázal na to, že aj keď otázka domáceho násillia na partnerovi, o to viac na maloletom dieťati, je veľmi chúlostivá a vyžaduje si značnú obozretnosť aj pre orgány činné v trestnom konaní, vzhľadom na žalobcovu prechádzajúcu bezúhonnosť a jeho tvrdenia, bolo možné väzbu nahradiť napríklad monitorovacím zariadením v spojení s dohľadom probačného a mediáčného úradníka, a zákazom priblíženia sa k bývalej manželke a maloletému a napriek tomu, že súdu neprináleží v tomto konaní hodnotiť postup orgánov činných v trestnom konaní, pre posúdenie zavinenia väzby má za to, že až porušením zákazu priblíženia, z ktorého by bolo možné vyvodit' dôvody preventívnej väzby, by mohol ustáliť, že si žalobca väzbu zavinil sám, keďže však trestný súd žalobcu oslobodil z dôvodu, že skutok sa nestal, svedčí to v prospech žalobcu, a preto si žalobca väzbu nezavinil. K nároku na náhradu škody a jeho výške, ktorú si žalobca uplatnil uviedol, že suma 2. 865, 54 eur, ktorá mu mala vzniknúť v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia a mala predstavovať ušllú mzdu za obdobie trvania väzby od 30. 03. 2016 do 16. 09. 2016, t. j. takmer šesť mesiacov poukázal na to, že mesačný príjem žalobca preukazoval výplatnými lístkami za mesiac január až marec 2016 a vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca bol v čase pred vzatím do väzby, ako aj počas výkonu väzby zamestnancom spoločnosti LNY COMPANY s.r.o., so sídlom Košická 37, Bratislava, IČO: 43 896 910 (v období od 15. 01. 2008 do 31. 12. 2017), kde vykonával prácu administratívneho pracovníka s tým, že Dodatkom k pracovnej zmluve zo dňa 02. 01. 2014 sa zmluvné strany dohodli, že zamestnancovi prináleží za vykonanú prácu mzda 595 eur mesačne (brutto), pričom čistý mesačný príjem predstavoval sumu vo výške 477, 59 eur, a preto za rozhodné obdobie mala byť žalobcovi za bežného chodu vecí vyplatená mzda vo výške zostatku uplatnenej istiny v sume 2. 670, 17 eur (477, 59 x 6 mesiacov - 195, 37 eur za deväť pracovných dní v mesiaci september 2016). Zastavenie konania (výrok I. napadnutého rozsudku) v časti uplatneného nároku na náhradu škody vo výške 195, 37 eur odôvodnil vecne čiastočným späťvzatím žaloby žalobcom na základe námietky žalovaného, že mu nemôže prináležať nárok na náhradu mzdy za celý mesiac september 2016, nakoľko bol z väzby prepustený k dátumu 16. 09. 2016, a keďže žalovaný s čiastočným späťvzatím súhlasil, zákonné predpoklady na zastavenie konania boli splnené, a preto konanie zastavil. K nároku, ktorý si žalobca

uplatnil titulom náhrady skutočnej škody spočívajúcej v trovách trestného konania vo výške 1. 772, 54 eur, ktorých výšku a zaplatenie žalobca preukazoval faktúrou odmien a výdavkov za advokátske úkony zo dňa 31. 03. 2017, ako aj potvrdením o zrealizovaní transakcie bezhotovostným prevodom z účtu žalobcu na účet advokátskej kancelárie, a ktorých výšku namietol žalovaný za poskytnuté úkony právnej služby „návštevy vo väzbe“, konkrétne za dni 15. 04. 2016, 20. 04. 2016, 29. 04. 2016, 12. 05. 2016, 26. 05. 2016 a 06. 07. 2016, súd prvej inštancie uviedol, že nahliadnutím do trestného spisu zistil, že uvedené návštevy nepredchádzali úkonu potrebného na účelné bránenie práva žalobcu v trestnom konaní a nie je možné ich považovať za porady s klientom, ktorých výsledkom by bola príprava na pojednávanie, alebo konzultácia pred vyhotovením podania smerujúceho k obhajobe klienta. Uviedol, že z výsluchu žalobcu, ako aj z výsluchu V. F.. L. M. vyplynulo, že tieto návštevy mali za účel psychickú podporu klienta s tým, že nespochybňuje, že osoba obmedzená na slobode vníma pobyt vo väzbe negatívne, a je veľakrát aj zo strany advokáta potrebná súčinnosť za účelom zlepšenia psychického stavu klienta, ale nie je možné spravodlivo očakávať, že za takto vzniknutý úkon má niesť zodpovednosť štát a nakoľko nejde o úkon právnej služby, za ktorý by advokátovi patrila odmena v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, stotožnil sa s argumentáciou žalovaného, a žalobu v časti uplatneného nároku vo výške 178, 62 eur (6 úkonov právnej pomoci x 21, 19 + režijný paušál 6 x 8, 84) zamietol. K uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 21. 750 eur v súvislosti s vykonanou väzbou, ktorý žalobca odôvodnil tým, že samotné konštatovanie porušenia práva nie sú dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a dĺžkou nezákonnej väzby, súd prvej inštancie uviedol, že výšku nemajetkovej ujmy určil vo výške 5. 100 eur vzhľadom na negatívny dopad väzby na žalobcu s tým, že vznik a existenciu nemajetkovej ujmy osvedčil predovšetkým vlastnou výpoveďou, ako aj výpoveďou V. F.. L. M., keď mal vykonaným dokazovaním preukázané, že pred začatím trestného stíhania žalobca podnikal v oblasti gastronómie, bol konateľom, spoločníkom a zároveň zamestnancom spoločnosti so stabilnou klientelou, s bývalou manželkou mali spoločných známych a priateľov, pričom väzobné stíhanie zasiahlo do jeho osobnostnej sféry, cti, občianskej bezúhonnosti, vážnosti, do jeho práva na slobodu a na rodinný život a vzhľadom k väzobnému stíhaniu žalobcu, majúce negatívny dopadu na osobnosť človeka, jeho psychiku, česť, rodinný a spoločenský život, na jeho pracovné uplatnenie, dospel k záveru, že žalobcovi vznikla ujma, pričom tento zásah bol o to intenzívnejší, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený, lebo sa nepreukázalo, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný. Poukázal na to, že mal za preukázané, že väzba spôsobila žalobcovi výraznú ujmu na jeho základných právach a slobodách, pričom následky nezákonnej väzby boli takej intenzity a závažnosti, že sa mu nejavilo za postačujúce poskytnutie iného zadostučinenia, preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za čas väzby, keď pri stanovení výšky náhrady za jeden deň väzby vychádzal zo sumy 30 eur/denne, ktorú ustálil porovnaním s výškou v iných obdobných sporoch, ako i v porovnaní s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je poskytovaná za každý deň odňatia slobody v iných štátoch Európskej únie (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo/ 2357/2010) a za celé obdobie väzby žalobcu v trvaní 170 dní (od 30. 03. 2016 do 15. 09. 2016, keď k prepusteniu došlo dňa 16. 09. 2016 v ranných hodinách) priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.100 eur, ktorú považoval za primeranú. Zamietnutie žaloby nad rámec sumy 5. 100 eur odôvodnil vecne tým, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia o následkoch väzby v jeho osobnostnej sfére v rozsahu a intenzite, ktorá by zodpovedala žalobcom uplatnenej výške nemajetkovej ujmy, a preto požadovanú nemajetkovú ujmu nepovažoval za primeranú následkom, ktoré mu boli spôsobené. Poukázal na to, že príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nemajetkovej ujmy a vydaním nezákonného rozhodnutia o vzatí do väzby mal za preukázanú, nakoľko ak by voči žalobcovi nebolo začaté trestné stíhanie a následne by nebol vzatý do väzby, nevznikla by škoda a nemajetková ujma, a nestotožnil sa s argumentáciou žalovaného, že väzbu žalobcovi spôsobila jeho bývalá manželka, ktorá podala trestné oznámenie z dôvodu, že ak bývalá manželka pociťovala v žalobcovi hrozbu, ktorá mohla vyústiť v ublíženie na zdraví jej alebo spoločnému maloletému synovi, bolo jej právom domáhať sa ochrany pred orgánmi činnými v trestnom konaní, avšak uvedený postup nemusel nevyhnutne vyústiť do obmedzenia slobody žalobcu väzbou, keďže náš trestný poriadok pripúšťa aj náhradné prostriedky, pričom bolo len na orgánoch činných v trestnom konaní a súde, aký postup zvolia. Uviedol, že nakoľko mal preukázané splnenie všetkých troch predpokladov na vznik nároku na náhradu škody od štátu, priznal žalobcovi nárok na náhradu skutočnej škody (ušlá mzda 2. 670, 17 eur a trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní 1. 593, 92 eur) vo výške 4. 264, 09 eur spolu so zákonným úrokom z omeškania dňom nasledujúcim od deklarovaneho dňa doručenia „Stanoviska k žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 04. 04. 2018“, čiže dňom 09. 04. 2018, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5. 100 eur. Výrok, ktorým rozhodol o trovách konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 C. s. p. a vecne tým, že

nakoľko výška priznaného nároku nemajetkovej ujmy je závislá od posúdenia súdu, považoval priznaný nárok 5. 100 eur pre účely rozhodovania o výške nároku na náhradu trov konania ako základný s tým, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody v celkovej výške 4. 638, 08 eur, priznaná mu bola suma 4. 264, 09 eur, a preto pomer úspechu žalobcu je 91, 94 % a pomer úspechu žalovaného je 8, 06 %, z čoho vyplýva celkový úspech 83, 88 %.

2.

Proti tomuto rozsudku do výroku (výrok II.), ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4. 264, 09 eur titulom náhrady škody spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 4. 264, 09 eur od 09. 04. 2018 a suma 5. 100 eur (výrok III.) titulom náhrady nemajetkovej ujmy a rozhodol o nároku na náhradu trov konania (závislý výrok V.) podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C. s. p.) a navrhol ho v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietol rozpornosť a protirečivosť napadnutého rozsudku v konštatovaní, že väzbu žalobcovi nespôsobila jeho bývalá manželka podaním trestného oznámenia, nakoľko tým de facto sám skonštatoval, že mohlo dôjsť k situácii, kedy sa bývalá manželka mohla cítiť správaním žalobcu ohrozená a zdôraznil, že väzba nemá sankčný, ale zabezpečovací, v danom prípade preventívny charakter, ktorý je v prípade možných fyzických útokov voči najbližším príbuzným nevyhnutný s tým, že žalobca priznal, že mal so svojou manželkou (oznamovateľkou, resp. poškodenou v trestnom konaní) dlhodobé vážne manželské nezhody a konflikty. V súvislosti s obsahom trestného spisu skonštatoval, že ak mala žalobcovi vzniknúť nejaká škoda/ujma, táto nevznikla a priori v príčinnej súvislosti s postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ale predovšetkým v dôsledku trestného oznámenia manželky žalobcu s tým, že aj samotný žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že bývalá manželka využila jeho väzbu na to, aby ho očiernila v očiach spoločných kamarátov a známym, ako aj v očiach ich spoločného syna, podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, na základe ktorého súd zakázal žalobcovi priblížiť sa k maloletému synovi na menej ako 50 metrov s tým, že zodpovednosť štátu za škodu podľa zák. č. 514/2003 Z. z. nevyklučuje zodpovednosť inej osoby za škodu, ktorú vyvolalo trestné konanie, resp. rozhodnutie o väzbe, ak sú u tejto osoby splnené podmienky zodpovednosti podľa všeobecného (Občiansky zákonník) alebo osobitného predpisu (rozsudok NS ČR, sp. zn. 25 Cdo 297/2009). Poukázal na analogické právne závery Ústavného súdu Českej republiky týkajúce sa zodpovednosti štátu za škodu fakticky vyvolanú nepravdivým trestným oznámením, ktorej otázke sa Ústavný súd ČR venoval v rozhodnutí z 05. 09. 2017, sp. zn. III. ÚS 1017/15, v ktorom konštatoval nejasnosť právnej úpravy odškodňovania ujmy, ku ktorej vzniku môže dôjsť v súvislosti s preverovaním dôvodnosti trestných oznámení, ktoré síce neobsahujú krivé obvinenia v zmysle trestného zákona, ale ich obsah je napriek tomu nepravdivý alebo značne neurčitý a neodôvodnený, tvorený zmesou dojmov a skutkových domnienok oznamujúcej osoby, ktorá pritom trvá na preverení svojich tvrdení. Uviedol, že nie je možné zaťažovať štát zodpovednosťou za konanie súkromných osôb, a to aj v prípadoch, ak v konečnom dôsledku konal a rozhodoval orgán verejnej moci, keďže toto konanie bolo v prvom rade podmienené práve konaním súkromnej osoby, a bolo výlučne reflektovaním tohto konania súkromnej osoby s tým, že zásadný zásah do práv žalobcu a s ním spojené negatívne následky (strata priateľov, obmedzený styk s dieťaťom) súvisia predovšetkým s konaním jeho bývalej manželky, na ktorý nemohol mať žiaden vplyv. Namietol existenciu príčinnej súvislosti medzi zásahom orgánu verejnej moci a žalobcom tvrdenými následkami, ktorými odôvodňoval vznik nemajetkovej ujmy a sekundárne dôvodnosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola žalobcovi priznaná, nakoľko je neprimeraná, a to s ohľadom na všetky okolnosti (správanie bývalej manželky, trestné oznámenie manželky, výpoveď svedka), ktoré v konečnom dôsledku boli hlavným dôvodom pre rozhodnutie o vzatí žalobcu do väzby, ako aj následkov v jeho živote. Vytkol súdu prvej inštancie, že pri svojich úvahách o určení výšky nemajetkovej ujmy vôbec nezohľadnil mieru zodpovednosti bývalej manželky na začatí trestného stíhania, resp. väzbe žalobcu a s tým spojených následkov a k riadnemu zdôvodneniu rozhodnutia v časti, v ktorej žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30 eur za deň väzby, nepristúpil. Poukázal na to, že z výsledkov dokazovania vyplynulo, že zásah do žalobcových práv, obmedzenie jeho osobnej slobody, ako aj samotné trestné stíhanie bolo vyvolané predovšetkým správaním bývalej manželky, pričom túto skutočnosť pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy vôbec nezobral do úvahy, keď zároveň rozporupne poukázal na právo bývalej manželky podať

trestné oznámenie z dôvodu pocitu „ohrozenia“ a zároveň pripúšťa, že orgány činné v trestnom konaní mohli zvoliť iné prostriedky na jej ochranu. Uviedol, že súd pri odôvodňovaní primeranosti poskytnutej náhrady nemajetkovej ujmy žiadnym spôsobom nešpecifikoval rozhodnutia/obdobné prípady, ktorými sa pri rozhodovaní inšpiroval (bod 56. odôvodnenia), čím mu znemožnil posúdiť podobnosť týchto „iných/obdobných“ prípadov s prejednávanou vecou a teda aj predniesť relevantnú argumentáciu v tomto ohľade. Uvedené pochybenia súdu prvej inštancie tak podľa názoru žalovaného spôsobujú nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo veci, čím došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) C. s. p., a zároveň rozhodnutie vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C. s. p. K majetkovej škode a príčinnej súvislosti uviedol, že z posúdenia samotného základu uplatneného nároku vyplýva, že súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti týkajúcej sa uplatneného nároku z titulu uznesenia o vznesení obvinenia (bod 40. rozsudku), z dôvodu ktorého mu nemohol vzniknúť (a teda mu ani nemohol byť priznaný) nárok na náhradu akejkoľvek škody/nemajetkovej ujmy v súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia a nakoľko žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na náhradu uplatnenej nemajetkovej ujmy z titulu uznesenia o vznesení obvinenia, nemohol mu vzniknúť ani akýkoľvek nárok na náhradu majetkovej škody uplatnený z tohto titulu s tým, že žalobca sa v podanej žalobe výslovne domáhal náhrady škody v podobe trov obhajoby, ktoré vynaložil v rámci trestného konania vedeného voči jeho osobe, keď požadovaná náhrada majetkovej škody v podobe trov obhajoby vznikla v príčinnej súvislosti so vznesením obvinením, ako aj uznesením o vzatí žalobcu do väzby. Uviedol, že žalobca si v konaní uplatňoval nárok na náhradu skutočnej škody titulom trov trestného konania vo výške 1. 772, 54 eur, ktorých výšku a zaplatenie žalobca preukazoval faktúrou odmien a výdavkov za advokátske úkony zo dňa 31. 03. 2017, ako aj potvrdením o zrealizovaní platby a napriek tomu, že sa súd prvej inštancie s jeho námietkou, že v prípade úkonu právnej služby „návšteva vo väzbe“ stotožnil a nárok na náhradu škody v celkovej výške 178, 62 eur zamietol, priznal žalobcovi nárok za dva po sebe nasledujúce úkony právnej služby „návštevy vo väzbe“ uskutočnené dňa 07. 09. 2016 a dňa 14. 09. 2016, čo je v rozpore s jeho právnym názorom, že v uvedených prípadoch nejde o úkony právnej služby v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, pričom v zostávajúcej časti uplatneného nároku na náhradu trov obhajoby súd žalobcovi vyhovel a priznal mu nárok na náhradu trov obhajoby za celé trestné konanie (okrem vyššie uvedených úkonov „návštevy vo väzbe“), avšak priznanú výšku náhrady majetkovej škody považuje za nesprávnu. Zdôraznil, že v prípade vyčíslených trov obhajoby bolo po prijatí záveru o absencii nezákonného rozhodnutia v podobe uznesenia o vznesení obvinenia nutné relevantným spôsobom určiť rozsah tých úkonov, ktoré boli vyvolané výlučne nezákonným rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia, kedy nárok na náhradu nevznikol a nezákonným rozhodnutím - uznesením o vzatí do väzby, kedy nárok na náhradu majetkovej škody dôvodný byť mohol, bolo teda nevyhnutné posudzovať, či jednotlivé úkony skutočne súviseli s titulom rozhodnutia o väzbe a nie rozhodnutia o vznesení obvinenia, inak povedané, ktorým z dvoch tvrdených zásahov (z ktorých iba jeden bol nezákonný) boli jednotlivé úkony vyvolané, keďže iba takýto postup zodpovedá povinnosti skúmania existencie príčinnej súvislosti medzi uznesením o vznesení obvinenia a majetkovou škodou ako základnej podmienky pre vyvodenie zodpovednosti. Namietol, že súd prvej inštancie napriek záveru o neexistencii nezákonného rozhodnutia otázku príčinnej súvislosti medzi týmto rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia a majetkovou škodou neposudzoval, inak by musel dospieť k záveru, že žalobcovi v žiadnom prípade nie je možné priznať nárok na náhradu trov obhajoby za nasledovné úkony: 03. 06. 2016 výsluch obvineného, 15. 06. 2016 výsluch poškodenej, 25. 07. 2016 výsluch svedka, 09. 08. 2016 oboznamovanie s výsledkom vyšetrovania, 20. 09. 2016 porada v AK (3 hod.), 21. 09. 2016 podanie odporu proti trestnému rozkazu, 05. 12. 2016 porada v AK (3 hod.), 08. 12. 2016 obhajoba pri hlavnom pojednávaní, 06. 03. 2017 porada v AK (2 hod.), 09. 03. 2017 obhajoba pri hlavnom pojednávaní, nakoľko tieto úkony obhajoby s rozhodnutím o väzbe vecne a/ alebo časovo nesúviseli, tzn. ním neboli vyvolané a teda tu absentovala priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi vznikom týchto nákladov na strane žalobcu a rozhodnutím o väzbe. Namietol, že s prihliadnutím na uvedené možno dospieť k záveru, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko nesprávne právne posúdil účelnosť vyčíslených úkonov, keď opomenul ich preskúmanie aj s prihliadnutím na ich obsah a účel, a zároveň nesprávne skutkovo ako aj právne posúdil otázku existencie príčinnej súvislosti medzi uznesením o vznesení obvinenia a škodou, keď priznal žalobcovi nárok na náhradu škody v podobe nákladov za obhajobu aj za tie úkony, ktoré bezprostredne súviseli s rozhodnutím o vznesení obvinenia, nie s rozhodnutím o väzbe.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že navrhuje rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť. Odmietol argumentáciu žalovaného, že vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe nedošlo v dôsledku väzby samotnej, ale v dôsledku trestného oznámenia jeho bývalej manželky a zdôraznil, že do väzby bol vzatý rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II č. k. OTp/1627/16 zo dňa 01. 04. 2016, a nie úkonom manželky. Namietol, že žalovaný v konaní opakovane uvádzal a v odvolaní opäť uvádza z kontextu vytrhnuté vyjadrenia, ktorými sa snaží evokovať dojem, že väzbu si vlastne zaslúžil, bolo nevyhnutné ho do väzby zavrieť, a preto bola zákonná, avšak takéto tvrdenia sú jednak nepravdivé a zavádzajúce a jednak žalovaný vedome opomína, že oslobodenie spod obžaloby v zmysle ustálenej judikatúry implikuje aj nezákonnosť väzby, okrem zákonom stanovených výnimiek (podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z.), o ktoré však v jeho prípade nejde, čo napokon v bodoch 43 a nasl. odôvodnenia napadnutého rozsudku podrobne rozobral aj súd prvej inštancie. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, rozsudok z 31. 05. 2007, sp. zn. 4 Cdo 177/2005 (uverejnenom v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 13/2009), nález Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 590/2008, ktorý si osvojil aj veľký senát Nejvyššího soudu ČR v rozsudku 31 Cdo 3916/2008 z 11. 05. 2011, ktorý je v plnom rozsahu aplikovateľný na tento prípad s tým, že účelové a zavádzajúce trestné oznámenie zo strany jeho manželky má význam v kontexte celého prípadu, najmä vo vzťahu k jeho oslobodeniu spod obžaloby, avšak v žiadnom prípade ho nemožno považovať za bezprostrednú príčinu vzniku nemajetkovej ujmy a škody, ktoré mu vznikli ako priamy následok nezákonných (nezákonnosť v zmysle ustáleného výkladu ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.) rozhodnutí orgánov štátu. K námietke žalovaného ohľadne nedostatku odôvodnenia primeranosti súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe vo výške zodpovedajúcej 30 eur za deň väzby uviedol, že súd prvej inštancie sa výslovne touto otázkou zaoberal a v potrebnom rozsahu ju vyhodnotil (body 54. až 56 odôvodnenia napadnutého rozsudku), odkázal na ustálenú súdnu prax a v tomto smere všeobecne akceptované rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 30 Cdo/2357/2010 a napriek tomu, že nepovažuje priznanú náhradu za dostatočnú, rozhodol sa odvolanie voči rozsudku nepodávať v záujme čo najskoršieho právoplatného ukončenia tejto veci, ktorá sa uňho spája s nepríjemnými spomienkami. K tvrdeniu žalovaného, že mu napadnutým rozsudkom bola v rámci náhrady škody priznaná aj náhrada za trovy obhajoby spočívajúce v úkonoch obhajcu - návšteva vo väzbe uviedol, že žalovaný opomína, že súd prvej inštancie nepriznal predmetný nárok podľa odôvodnenia len vo vzťahu k tým úkonom obhajoby, ktoré nepredchádzali úkonu potrebnému na účelné bránenie jeho práva v trestnom konaní a ktoré by mali charakter porady s klientom, ktorej výsledkom by bola príprava na pojednávanie alebo konzultácie pred vyhotovením podania smerujúceho k obhajobe klienta, nakoľko žalovaným namietaný úkon obhajoby - návšteva klienta vo väzbe zo dňa 09. 08. 2016, bol úkon nadväzujúci na predchádzajúci úkon obhajoby - oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania, pričom je pochopiteľné, že mal v rámci uplatňovania svojho práva na obhajobu právo konzultovať obsah vyšetrovacieho spisu po skončení vyšetrovania a návrh vyšetrovateľa na podanie obžaloby so svojím obhajcom. Poukázal na to, že druhý úkon namietaný žalovaným, návšteva obhajcu vo väzbe zo dňa 14. 09. 2016 - porada s obhajcom, bezprostredne predchádzala verejnemu zasadnutiu trestného súdu, na ktorom sa rozhodovalo (a rozhodlo) o jeho prepustení z väzby, a preto ide o účelný a celkom legitímny úkon obhajoby, za ktorý prislúcha obhajcovi odmena a za ktorý obhajcovi uhradil tarifnú odmenu, ktorej náhrada mu patrí. K ďalšej odvolacej argumentácii žalovaného, že súd prvej inštancie mu priznal náhradu škody spočívajúcu v náhrade trov obhajoby za úkony obhajoby, ktoré podľa názoru žalovaného súvisia výlučne len s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, za ktoré mu však v dôsledku nepodania sťažnosti voči uzneseniu o vznesení obvinenia žiadna náhrada nepatrí, poukázal na to, že všetky žalovaným uvedené a namietané úkony právnej služby boli vykonané v súvislosti s výkonom jeho obhajoby, nakoľko účelom obhajoby bolo preukázať, že trestné stíhanie vedené voči nemu, vrátane vzatia do väzby je vadné a nezákonné, v zmysle nezákonnosti ako ju vykladá v tejto súvislosti judikatúra, že sa žiadnej trestnej činnosti nedopustil s tým, že len a práve od výsledku trestného konania ako takého sa potom odvíja záver, či bola zákonná (tiež v chápaní zákona č. 514/2003 Z. z.) aj jeho väzba, inými slovami, či ide o nezákonnú väzbu, je možné ustáliť až na základe výsledku trestného konania, ak je napr. trestné stíhanie zastavené alebo je obžalovaný spod obžaloby oslobodený, možno spravidla (okrem zákonom taxatívne vymedzených výnimiek) konštatovať nezákonnosť väzby. Uviedol, že nemožno teda tvrdiť, ako to robí žalovaný, že úkony obhajoby v trestnom konaní, ktoré sa bezprostredne netýkali rozhodovania o jeho väzbe, nesúvisia s nezákonnosťou rozhodnutia o väzbe, pričom si je možné tiež položiť otázku, či by bol v prípade nevykonania týchto úkonov a jeho pasivity v rámci obhajoby, skutočne spod obžaloby oslobodený, pretože ak by napr. nepodal cestou svojho obhajcu odpor proti trestnému rozkazu, tento by nadobudol právoplatnosť, zjavne by spod obžaloby nebol oslobodený, v dôsledku čoho by ani jeho

väzba nemohla byť považovaná za nezákonnú. Poukázal na to, že rovnako tak oboznamovanie sa s výsledkami vyšetrovania a zastupovanie na hlavnom pojednávaní sú úkony v trestnom konaní, pri ktorých priamo Trestný poriadok predpokladá účasť obhajcu a ide zároveň o úkony, spolu s nevyhnutnou prípravou na ne formou porád s obhajcom, ktoré smerujú k účinnému bráneniu sa proti nespravodlivému trestnému stíhaniu, čo sa užho potvrdilo oslobodením spod obžaloby, pričom nebyť týchto úkonov, výsledok trestného konania mohol byť aj iný a v takom prípade by aj väzba bola považovaná za zákonnú. Zdôraznil, že z uvedeného dôvodu išlo o účelne vynaložené trovy obhajoby v súlade s § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko súviseli aj s rozhodnutím o väzbe (čo sa nevyklučuje so skutočnosťou, že súviseli aj s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia a následným trestným konaním) a súd prvej inštancie konal správne, keď mu žalovaným namietané úkony obhajoby, resp. uhradenú tarifnú odmenu za ne priznal ako náhradu majetkovej škody.

4.

Žalovaný, ktorému bolo vyjadrenie žalobcu k jeho odvolaniu doručené dňa 26. 08. 2022, sa k nemu nevyjadril.

5.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 C. s. p., túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. februára 2023 podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C. s. p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C. s. p.), pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu a ich právni zástupcovia upovedomení zákonným spôsobom.

6.

Odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.), pretože súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozsudku aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

7.

Podľa § 387 ods. 2 C. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8.

Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a jeho rozhodnutie považuje za logické, presvedčivé a zrozumiteľné, pričom je nutné zdôrazniť, že rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami sporových strán (v tomto prípade žalovaného), ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného, a teda riadne odôvodneného rozhodnutia, pričom sporovým stranám nemusí dať odpoveď na všetky otázky nimi nastolené, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu bolo realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (podobne aj rozhodnutia IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Napokon aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre uvádza, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú; článok 6 ods. 1 Dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia rozhodnutia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku zo dňa 21. januára 1999, Van de Hurk proti Holandsku zo dňa 19. apríla 1994). Obsahom základného práva na spravodlivý proces nie je ani právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom sporovej strany, resp. právo na úspech v

konaní. V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd sa vyššie uvedenými zásadami riadil a svoje rozhodnutie náležite, podrobne a najmä presvedčivo odôvodnil (v súlade s ust. § 220 ods. 2 C. s. p.), pričom sa dostatočne vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie vo veci podstatnými skutočnosťami, resp. so všetkými námietkami žalovaného, ktoré v konaní prezentoval, keď z hľadiska zákonom vyžadovaných náležitostí na riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 220 ods. 2 C. s. p.) možno konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňa tieto zákonom vyžadované náležitosti. Z jeho obsahu je zrejmé, čoho sa žalobca žalobou domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil, ako aj všetky podstatné dôvody, pre ktoré rozhodol spôsobom uvedeným v napadnutom rozsudku, a preto sa odvolací súd nestotožnil s tvrdením žalovaného, že odôvodnenie rozsudku je v odvolaní napadnutých výrokoch nepreskúmateľné.

9.

Predmetom odvolacieho prieskumu je rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorými uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5. 100 eur a náhradu skutočnej škody spočívajúcej v náhrade mzdy vo výške 2. 610, 17 eur a v trovách právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 1. 593, 92 eur s príslušenstvom, keď mal v konaní preukázané splnenie všetkých troch predpokladov na vznik nároku na náhradu škody s tým, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je primeraná následkom nezákonnej väzby žalobcu v trvaní od 30. 03. 2016 do 15. 09. 2016 (170 dní).

10.

Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Za predpoklady pre priznanie takejto náhrady škody § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. sa považuje okrem iného vydanie nezákonného rozhodnutia a tiež jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (II. ÚS 25/2011).

11.

Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 01. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté.

12.

Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného v priebehu celého konania, že žalobcovi nevznikla škoda, resp. nemajetková ujma v príčinnej súvislosti s postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní, ale v dôsledku trestného oznámenia bývalej manželky žalobcu, nakoľko je nesporné, že podanie akéhokoľvek trestného oznámenia aktivuje postup orgánov činných v trestnom konaní (prokurátor a policajt), ktoré sú povinné zistiť skutkový stav veci tak, aby neboli dôvodné

pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie, obstať dôkazy a objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Súdna judikatúra totiž prijala záver, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 MCdo 15/2009) a svojou rozhodovacou činnosťou tento záver v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (napríklad III. ÚS 117/06, I. ÚS 320/2016, I. ÚS 395/2016 a iné).

13.

Vo vzťahu k uvedenej odvolacej argumentácii žalovaného považuje odvolací súd za nutné zdôrazniť aj to, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca, nakoľko nie je možné prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv, pretože v takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

14.

Z obsahu pripojeného vyšetrovacieho spisu vedeného pod ČVS: ORP-491/-VYS-B2-2016 vyplýva, že žalobcovi bolo vznesené obvinenie uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave II, OO PZ Vrakuňa zo dňa 29. 03. 2016, ČVS: ORP-465/VK-B2-2016 pre úmyselný prečin nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1, § 360 ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pretože na poklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že od septembra 2015 sa žalobca svojej bývalej manželke vyhrážal telefonicky takým spôsobom, že u nej vzbudil dôvodnú obavu o jej život a zdravie. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že oznamovateľkou bola C. H., M. X. Ž., ktorá trestné oznámenie zo dňa 15. 02. 2016 doplnila dňa 03. 03. 2016, pričom Okresná prokuratúra Bratislava II vo veci vykonania vstupnej previerky dôvodnosti vznesenia obvinenia vo väzobnej veci zo dňa 07. 04. 2016 uviedla, že preskúmaním uznesenia o vznesení obvinenia a na vec sa vzťahujúceho materiálu dospela k záveru, že poverený príslušník PZ rozhodol v súlade so zákonom a na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci.

15.

Nárok na náhradu škody si žalobca uplatnil titulom nezákonného rozhodnutia, t. j. uznesenia o vzatí do väzby, nakoľko bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 09. marca 2017, č. k. 5T/152/2016 - 278, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10. 03. 2017 oslobodený spod obžaloby Okresného prokurátora pre Bratislava II zo dňa 23. 08. 2018, sp. zn. 2 Pv 302/16/1102, keďže nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný.

16.

V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, rovnako ako súd prvej inštancie, že dispozitívny úkon prokurátora, ktorým sa vzdal opravného prostriedku, teda odvolania proti oslobodzujúcemu rozsudku, je možné interpretovať výlučne tak, že s rozhodnutím súhlasil a zároveň, že trestné konanie, z ktorého bol žalobca na základe trestného oznámenia jeho bývalej manželky podozrivý, obvinený, vzatý do väzby, následne obžalovaný, sa nepotvrdilo. Odvolací súd síce súhlasí so žalovaným, že na naplnenie podmienok, umožňujúcich nárokovať si náhradu škody v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, je potrebné nielen splnenie pozitívnej podmienky, teda oslobodenie spod obžaloby, ale aj naplnenie podmienky negatívnej, a teda neexistencie zavinenia väzby na strane osoby, ktorá sa vo väzbe nachádzala, avšak k oslobodeniu žalobcu v tomto prípade nedošlo v dôsledku napr. nesprávneho postupu policajta a následnej strate formálnej dôkaznej sily tohto dôkazného prostriedku, ale naopak z dôvodu, že obžalobe sa nepodarilo dokázať, že sa skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný a obžalovaný, vôbec stal.

17.

Odvolaací súd na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie napadnutého vo výroku, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5. 100 eur iba dopĺňa, že špecifickým prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je preto práve nárok fyzickej osoby, ktorá bola vzatá do väzby, ak bolo proti nej trestné stíhanie zastavené, bola oslobodená spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Táto osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z čl. 5 ods. 5 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie. Predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú v zákone č. 514/2003 Z. z. vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v ustanovení § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z., t. j., že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona č. 514/2003 Z. z., je kumulatívnou podmienkou súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6 (in concreto zavinenie väzby). Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. (napr. zavinenie väzby, zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený, alebo oslobodenie spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná), nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z. z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní posudzujú vždy konkrétne okolnosti každého prípadu zistené z riadne vykonaného dokazovania, vychádzajúc z ktorého im prislúcha urobiť právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody.

18.

Súd prvej inštancie sa s argumentáciou žalovaného, že väzobné stíhanie žalobcu spôsobila jeho bývalá manželka podaním trestného oznámenia vysporiadal tak, že jej síce právo domáhať sa v prípade pociťovanej hrozby ochrany od orgánov činných v trestnom konaní jednoznačne patrí, avšak ich postup nemusel nevyhnutne vyústiť do obmedzenia osobnej slobody žalobcu, nakoľko náš trestný poriadok pripúšťa aj náhradné prostriedky a bolo iba na orgánoch činných v trestnom konaní a súde, aký postup zvolia s tým, že žalobca nedal žiadny dôvod na jeho väzobné stíhanie.

19.

V prejednávanej veci teda nebolo sporné, že dôvodom začatia trestného stíhania, obvinenia, väzobného stíhania žalobcu a podanej obžaloby bolo podanie trestného oznámenia jeho bývalej manželky vo februári 2016 (15. 02. 2016, doplnené dňa 03. 03. 2016), z obsahu ktorého vyplýva, že od začiatku roka 2015 nežili v spoločnej domácnosti, pričom žalobca sa jej vyhrážal sms cez telefón naposledy 13. 02. 2015 alebo 14. 02. 2015 (rok pred podaním trestného oznámenia ako vyplýva zo zápisnice o trestnom oznámení - dodatok zo dňa 03. 03. 2016, vid' č. I. 3 vyšetrovacieho spisu, pričom v uznesení o vznesení obvinenia zo dňa 29. 03. 2016, ČVS: ORP-465/VK-B2-2016 je už uvedený dátum výhražných sms 13. 02. 2016 a 14. 02. 2016, vid' č. I. 5 vyšetrovacieho spisu). Zároveň je nesporné, že povinnosťou polície je prešetrovať trestné oznámenie a zisťovať, aký skutok sa stal, jeho priebeh a okolnosti, zároveň je polícia povinná začať zabezpečovať dôkazy týkajúce sa skutku. Oznamovateľ trestného činu (bývalá manželka žalobcu) síce nemá povinnosť predkladať dôkazy, avšak ak nejaké má k dispozícii (sms komunikáciu, fotografie, nahrávky) je vhodné, aby ich predložil, príp. oznámil mená svedkov, ktorí videli alebo počuli, čo sa stalo, pričom ako vyplýva z Dodatku zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 03. 03. 2016, oznamovateľka označila svedkov incidentov, ku ktorým došlo medzi ňou a žalobcom, avšak z obsahu uznesenia, ktorým bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre úmyselný prečin nebezpečné vyhrážanie nevyplýva vykonanie akéhokoľvek dokazovania na preukázanie tvrdení C. H., nakoľko je v ňom iba konštatované, že skutkový stav bol zistený na základe podaného trestného oznámenia oznamovateľky,

ako i z ostatného spisového materiálu. Súčasťou vyšetrovacieho spisu (č. I. 89 spisu) je aj prepis sms komunikácie medzi žalobcom a jeho bývalou manželkou, avšak okrem značného množstva vulgarizmov zo strany žalobcu na jej adresu, z neho jednoznačne vyplýva, že dôvodom expresívneho vyjadrovania sa bola snaha žalobcu nebyť izolovaný od spoločného dieťaťa, resp. jeho snaha stretávať sa s dieťaťom v neprítomnosti bývalej manželky.

20.

Na zdôraznenie správnosti záveru súdu prvej inštancie, že síce nie je v právomoci civilného sporového súdu hodnotiť postup orgánov činných v trestnom konaní, avšak z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca si väzbu sám nezavinil, považuje odvolací súd za potrebné dodať, že je nepochybné, že oznamovateľ, resp. podávateľ trestného oznámenia iba iniciuje začatie trestného stíhania, pričom je výlučne na orgánoch činných v trestnom konaní, ako vyhodnotia oznámené skutočnosti a najmä, aký následne zvolia postup. V posudzovanej veci trestné oznámenie C. H. vyhodnotili tak, že vyšetrovateľ žalobcovi vzniesol obvinenie, okresný prokurátor podal návrh na jeho vzatie do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a sudca Okresného súdu Bratislava II pre prípravné konanie sa s dôvodnosťou návrhu stotožnil, keď aj z uznesenia Okresného súdu Bratislava II zo dňa 01. apríla 2016, sp. zn. OTp/1627/16 vyplýva, že formálne podmienky väzby boli odôvodnené predovšetkým charakterom páchanej trestnej činnosti a ostatnými okolnosťami skutku, ktoré boli doposiaľ preukázané výpoveďou poškodenej, avšak odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatuje, žalobca svojim konaním žiadnym spôsobom nezadal príčinu na väzobné stíhanie, nakoľko nielenže od doručenia uznesenia o vznesení obvinenia okamžite poskytol orgánom činným v trestnom konaní súčinnosť, na predvolanie na výsluch sa dostavil dobrovoľne, na ktorom namietol tvrdenia svojej bývalej ženy o jeho fyzických útokoch, objasnil dôvody svojho oplzlého vyjadrovania sa, priznal konflikt s bývalou manželkou práve z dôvodu, že mu údajne neumožňovala styk s maloletým dieťaťom, resp. rôznym spôsobom mu v pravidelnom styku so synom bránila, a preto pokiaľ iba na základe podaného trestného oznámenia, výsluchu poškodenej a obvineného, predložených sms správ, z ktorých však žiadne fyzické útoky zo strany žalobcu nevyplývajú, nakoľko oznamovateľka ohraničila údajné fyzické napadnutie žalobcom obdobím pred narodením ich maloletého dieťaťa (rok 2012), dospeli orgány činné v trestnom konaní k záveru o nevyhnutnosti väzobného stíhania žalobcu, s čím sa stotožnili aj súdy rozhodujúce o jeho väzbe (prvoinštančný a odvolací), je vylúčené, že si žalobca, ktorý okamžite začal spolupracovať a podal vysvetlenie svojho nevhodného písomného prejavu, väzbu zavinil sám. Je totiž nesporné, že to boli orgány činné v trestnom konaní, a nie bývalá manželka žalobcu, ktoré žalobcom podané vysvetlenie, resp. obsah jeho výsluchu právne posúdili tak, že žalobcovi navrhli preventívnu väzbu.

21.

Súd prvej inštancie preto dospel k správne právnemu záveru, že žalobca naplnil jednu z podmienok v zmysle § 8 ods. 5 písm. b), t. j. bol oslobodený spod obžaloby a správny je aj jeho záver, že nenaplnil ani jednu z negatívnych podmienok vymedzených v § 8 ods. 6, t. j. jeho záver, že žalobca si väzbu nezavinil sám, je konzistentný, logický a nie je ho možné považovať za svojvoľný.

22.

Väzba predstavuje jeden z najcitlivejších zásahov do práv a slobôd jednotlivca. Väzba obmedzuje osobu, na ktorú sa v zmysle princípu prezumpcie neviny hľadí stále ako na nevinnú, na jednom z jej základných slobôd, na osobnej slobode. K takýmto zásahom môže dochádzať len v nevyhnutných prípadoch, na nevyhnutný čas a len v prísnom súlade s dikciou zákona. Väzba je prostriedkom ultima ratio, ktorý môže byť použitý len, ak miernejšie zásahy do integrity jednotlivca nemôžu byť použité alebo by boli neúčelné.

23.

Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že v posudzovanej veci boli kumulatívne splnené všetky podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím o väzbe

žalobcu, a aj so záverom o možnosti odškodnenia žalobcu vo forme náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá súvisí s celkovým trestným konaním.

24.

Súd prvej inštancie totiž tento nárok posúdil komplexne ako celok a v dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil, ktoré okolnosti považoval za rozhodné pri stanovení výšky priznanej nemajetkovej ujmy (jej primeranosť), správne vzal do úvahy výsledkami vykonaného dokazovania preukázané skutkové okolnosti a ich vplyv v celom trestnom konaní na osobu žalobcu, pričom odvolací súd sa s týmito závermi stotožňuje v celom rozsahu vychádzajúc aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. nález Ústavného súdu SR zo dňa 24. januára 2017, sp. zn. III. ÚS 754/2016, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného, nakoľko výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu.

25.

K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady za nemajetkovú ujmu, ktorá v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzbe žalobcovi vznikla, nezohľadnil mieru zodpovednosti jeho bývalej manželky na začatí trestného stíhania a aj väzby žalobcu, odvolací súd uvádza, že nakoľko súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že žalobca nezadal žiadnu príčinu na svoje väzobné stíhanie a nebolo následkom podaného trestného oznámenia oznamovateľky, neexistoval ani dôvod na posudzovanie tohto nároku v tvrdenom kontexte.

26.

Slovenská republika je podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR právnym štátom, a spôsobom predpokladaným ústavou poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe, je práve priznanie nemajetkovej ujmy, ktorá vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom s tým, že podľa názoru odvolacieho súdu, prvoinštančný súd spravodlivo uvážil jednotlivé okolnosti prejednávanej veci a rozhodol vecne správne, keď žalobcovi priznal uplatnený nárok za každý deň väzby vo výške 30 eur (170 dní).

27.

Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o nároku, ktorý si žalobca uplatnil titulom skutočnej škody, spočívajúcej v nákladoch vynaložených na trovy jeho obhajoby, ktorú mu priznal v sume 1. 593, 92 eur. nakoľko ak došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

28.

Žalovaný v odvolaní namietol priznanie náhrady škody za trovy obhajoby, ktoré vynaložil žalobca v rámci trestného konania z dôvodu, že nakoľko súd prvej inštancie konštatoval absenciu nezákonného rozhodnutia v podobe uznesenia o vznesení obvinenia, bol povinný posúdiť existenciu príčinnej súvislosti medzi týmto rozhodnutím a majetkovou škodou a zároveň dospieť k záveru, že žalobcovi nie je možné priznať nárok na náhradu trov obhajoby za jeho výsluch dňa 03. 06. 2016, výsluch poškodenej dňa 15. 06. 2016, 25. 07. 2016 výsluch svedka, 09. 08. 2016 oboznamovanie sa s výsledkom vyšetrovania, 20. 09. 2016 porada v advokátskej kancelárii, 21. 09. 2016 podanie odporu proti trestnému rozkazu, 05. 12. 2016 a 08. 12. 2016 obhajoba pri hlavnom pojednávaní, 06. 03. 2017 porada v advokátskej kancelárii,

09. 03. 2017 obhajoba pri hlavnom pojednávaní, nakoľko tieto úkony obhajoby s rozhodnutím o väzbe nesúviseli ani vecne, ani časovo.

29.

Odvolaací súd sa s argumentáciou žalovaného nestotožnil, nakoľko nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania, ak došlo k oslobodeniu obvineného spod obžaloby, sa posudzuje podľa zákona č. 514/2003 Z. z. ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správne mu záveru, podľa ktorého boli splnené všetky zákonné predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu vyplývajúce z citovaného zákona, a teda, že základ nároku žalobcu na náhradu škody je v predmetnej veci daný vzhľadom na nezákonné uznesenie o väzbe žalobcu.

30.

Zákon č. 514/2003 Z. z. ako osobitnú podmienku pre priznanie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím zakotvuje povinnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok, podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok, avšak zákon č. 514/2003 Z. z. stanovuje možnosť na priznanie práva na náhradu škody aj v prípade nesplnenia tejto podmienky (obmedzenia), a to v prípadoch hodných osobitného zreteľa (§ 6 ods. 2 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z.) s tým, že medzi stranami nebolo sporné a vyplýva to aj zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, že žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 29. 03. 2016, ČVS: ORP-465/MK-B2-2016 nepodal sťažnosť; pričom súd prvej inštancie žalobcom tvrdené dôvody nepodania sťažnosti neposúdil ako dôvody hodné osobitného zreteľa, a preto vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu o vznesení obvinenia vzhľadom na absenciu sťažnosti, žalobu v tejto časti nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol.

31.

Odvolaací súd napriek tomu, že žalobca do zamietajúceho výroku napadnutého rozsudku odvolanie nepodal, považuje za potrebné poukázať na ustálenú rozhodovaciu prax, napr. na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. septembra 2020, sp. zn. 9Cdo/65/2020, sp. zn. 3Cdo/194/2010, ktoré riešili problematiku vzniku nároku na náhradu škody uplatnenú v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

32.

V súlade s ustálenou súdnou praxou je teda jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z., zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, avšak treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (viď bližšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4MCdo/15/2009, uznesením občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 06. decembra 2010 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Ako už odvolací súd uviedol, zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby, pričom judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

33.

Tento právny záver (výklad), ktorý je jednotne prijímaný Najvyšším súdom Slovenskej republiky, bol analogicky vyjadrený aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2019, sp. zn. 6Cdo/75/2017, ktorý bol prijatý na uverejnenie v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 16. septembra 2020 s právnou vetou: „nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov nie je podmienený povinnosťou podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok“. Odvolací súd iba dopĺňa, že uvedený rozsudok prešiel i testom ústavnosti, keď Ústavný súd Slovenskej republiky odmietol uznesením z 27. augusta 2020, sp. zn. II. ÚS 369/2020 sťažnosť proti záverom v ňom obsiahnutým ako zjavne bezdôvodnú.

34.

Zákon č. 514/3003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania a objektívna zodpovednosť štátu, pričom z uvedeného vyplýva, že nárok na náhradu škody nie je podmienený podaním opravného prostriedku (sťažnosti) proti uzneseniu o vznesení obvinenia, s poukazom na § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., keďže tento výklad ide proti zmyslu a obsahu tohto zákona, „...aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená“ (sp. zn. 4MCdo/15/2009).

35.

Definíciu pojmu škody zákon č. 514/2003 Z. z. nepodáva, neupravuje rozsah jej náhrady a ani spoluzavinenie poškodeného, a preto treba na právne vzťahy v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy obsiahnuté v Občianskom zákonníku (§ 442 a § 441) s tým, že sa uhradza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo a že škodou sa rozumie ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného spočívajúca v zmenšení jeho majetku a je objektívne vyjadrená peniazmi a napravitelná poskytnutím peňažného plnenia, z čoho vyplýva, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania vzniknutých poškodenému v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a že účelne vynaložené hotové výdavky a odmena za zastupovanie sa určia ako tarifná odmena advokáta.

36.

Obsah základného práva obvineného na právnu pomoc pri obhajobe v trestnom konaní spočívajúci v možnosti zvoliť si obhajcu, nie je z hľadiska rozsahu nároku na náhradu škody proti štátu neobmedzený, nakoľko by bolo popretím základných predpokladov pre náhradu škody, aby štát hradil aj náklady spojené so zastúpením, ktoré boli poškodeným vynaložené bezúčelne, a preto sa uplatňuje obmedzenie v tom zmysle, že pre účely náhrady škody musí ísť o náklady na obhajobu vynaložené účelne, čiže právo poškodeného je limitované na náhradu účelne vynaložených nákladov v konaní. Táto požiadavka je legitímna, pretože nie je dôvod na to, aby ktokoľvek hradil náklady na odstránenie vadného stavu (v prejednávanej veci nezákonné rozhodnutie o väzbe žalobcu podľa § 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.), ktoré neboli vynaložené dôvodne.

37.

V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že žalobca svojmu právnomu zástupcovi zaplatil faktúrou č. 0503/2017 zo dňa 31. 03. 2017 vyúčtovanú sumu 1. 773. 54 eur za poskytnuté úkony právnej služby a ani skutočnosť, že žalovaný namietal priznanie tohto nároku z dôvodu, že jednotlivé úkony nesúviseli s rozhodnutím o väzbe, pričom odvolací súd sa s námietkami žalovaného nestotožnil, keďže ako už opakovane v tomto rozhodnutí uviedol, rozhodujúcim kritériom je výsledok celého trestného stíhania.

38.

Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, a preto neexistuje rozumný dôvod, pre ktorý by nemal štát znášať aj výdavky spojené s obhajobou takto stíhanej osoby. Žalobca bol vo väzbe od 30. 03. 2016, a preto je podľa názoru odvolacieho súdu nesporné, že žalovaným namietané úkony právnej pomoci, ktoré poskytol žalobcovi ním zvolený obhajca dňa 21. 04. 2016 pri jeho výsluchu ako obvineného, dňa 03. 06. 2016 pri výsluchu poškodenej - bývalej manželky žalobcu dňa 15. 06. 2016, a pri výsluchu svedkov dňa 25. 07. 2016, sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzobnom stíhaní žalobcu, resp. celým trestným stíhaním žalobcu.

39.

S väzobným stíhaním, resp. celým trestným konaním vedeným proti žalobcovi nepochybne súvisí aj úkon právnej pomoci, ktorý vykonal obhajca žalobcu dňa 09. 08. 2016, kedy sa bol oboznamovať s výsledkami vyšetrovania. K úkonu právnej pomoci, ktorý žalovaný namietol - porada žalobcu dňa 20. 09. 2016 v advokátskej kancelárii, považuje odvolací za nutné uviesť, že z trestného spisu vyplýva, že Okresný súd Bratislava II trestným rozkazom, sp. zn. 5T/152/2016 zo dňa 16. 09. 2016, t. j. v deň prepustenia žalobcu z väzby, rozhodol tak, že ho uznal vinným, že sa inému vyhrážal smrťou, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu a čin spáchal na chránenej osobe - blízkej osobe, čím spáchal úmyselný prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, § 360 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere jeden rok s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní dva roky, a preto ak sa žalobca dňa 20. 09. 2016 stretol so svojim obhajcom v jeho advokátskej kancelárii, je v súlade so zásadou formálnej logiky, že porada sa týkala ďalšieho postupu, na čo časovo nadväzuje aj odpor, ktorý žalobca podal dňa 22. 09. 2016 (viď č. I. 216 trestného spisu). K argumentácii žalovaného, že ani úkony právnej pomoci obhajcu žalobcu zo dňa 05. 12. 2016, 08. 12. 2016, 06. 03. 2017 a 09. 03. 2017 časovo ani vecne nesúvisia ani s uznesením o vznesení obvinenia (to súd prvej inštancie ani v dôvodoch napadnutého rozsudku netvrdil) a ani s uznesením o vzatí žalobcu do väzby, t. j. nie sú v príčinnej súvislosti s týmto nezákonným rozhodnutím opätovne nie je možné súhlasiť, nakoľko Okresný súd Bratislava II na 08. 12. 2016 a 09. 03. 2017 nariadil hlavné pojednávanie, a preto pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody za trovy obhajoby v tieto dni a dni predchádzajúce hlavnému pojednávaniu (05. 12. 2016 a 06. 03. 2017), išlo jednoznačne o účelne vynaložené trovy, keďže úlohou obhajcu je v spolupráci s klientom vypracovať stratégiu obhajoby, pripraviť právny rozbor veci, musia komunikovať o skutočnostiach a dôkazoch, ktoré by mohli byť v prospech žalobcu tak, aby bola žalobcovi poskytnutá čo najlepšia obhajoba.

40.

K odvolacej námietke žalovaného, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.), odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav, je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu). Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris) a ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facty), teda zistenie skutkového stavu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V prejednávanej veci však odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie za správne.

41.

K odvolacej námietke žalovaného o nesprávnych skutkových záveroch prvoinstančného súdu (odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.) odvolací súd uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky.

Podľa ust. § 191 C. s. p. súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napr. ust. § 192, § 193, § 205 C. s. p.). Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ust. § 220 ods. 2 C. s. p., ktoré považuje odvolací súd za presvedčivé a zrozumiteľné. Okolnosti namietané žalovaným v podanom odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok takú úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s úvahou prvoinštančného súdu prezentovanou v napadnutom rozhodnutí.

42.

Odvolací súd sa preto nestotožnil s argumentáciou žalovaného v podanom odvolaní, že súd prvej inštanície dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.), nakoľko prvoinštančný súd pri hodnotení vykonaných dôkazov vychádzal zo zásad pre hodnotenie dôkazov upravených vo vyššie citovanom ust. § 191 C. s. p. s tým, že žalovaný v odvolaní polemizuje a nesúhlasí s tým, ako hodnotil vykonané dôkazy, keď odvolaciemu súdu predostiera vlastné hodnotenie vykonaného dokazovania, s ktorým však odvolací súd nesúhlasí.

43.

Vo vzťahu k ďalšej argumentácii žalovaného v podanom odvolaní, odvolací súd uvádza, že podľa konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu bolo realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces z čoho vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila, a preto považoval odvolací súd za nadbytočné reagovať na zostávajúcu odvolaciu argumentáciu žalovaného, ktorá nebola pre posúdenie veci podstatná.

44.

Súd prvej inštanície v prejednávanej právnej veci v potrebnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci samej zistil skutkový stav vykonaním potrebných a stranami sporu navrhnutých dôkazov, a nakoľko žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol prvoinštančný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal a následne takto riadne zistený skutkový stav aj správne právne posúdil, tzn., že na správne zistený skutkový stav aplikoval zodpovedajúce zákonné ustanovenia, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd tento rozsudok v napadnutých vyhovujúcich výrokoch podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

45.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 2 C. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní, priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

46.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. v spojení s ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).